

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in iudicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 1. An Conjugatus validè profiteatur Religionem cum sola licentia alterius?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73045)

S. Joannis præcipit, ut Uxoratus sine licentia uxoris in Religionem nullatenus recipiatur; quæ, si integræ opinionis existit, Marito in Religionem recepto, publicè in conspectu Ecclesiæ continentiam professæ, poterit in propriâ domo cum filiis, & familia permanere; si autem suspicione non careat, se à conversatione secularium removeat, & in loco religioso perpetuò Deo serviat; c. Uxoratum 8. eod.

Quintò Innocentius III. rescribens Pisano Archiepiscopo, cum Vir, & Uxor ait, una caro per copulam carnalem efficiantur, nec una pars converti possit ad Dominum, & altera in seculo remanere, non esse alteram recipendam ad Religionem, nisi aliqua perpetuam continentiam repromittat, & vitam mutet, nisi sit ejus ætatis, ut sine suspicione incontinentiæ possit in seculo remanere. c. Ad Apostolicam. 13. h. t. plures ejusmodi textus passim habentur h. t. ut c. Ex parte. 9. eod. ibi: quia verò licet prædictus Vir Uxore suâ remanente in seculo de jure ad Religionem nequiverit transire; c. Placet. 12. eod. ubi dicitur, quod votum Uxoris, quæ, credens virum suum mortuum, habitum monachalem assumpsit, viro reverso, non tenuerit in præjudicium mariti; c. Accedens 17. eod. ubi dicitur, quod Uxor maritum professum repetere possit non obstante licentiâ proficendi per metum extorta, ut exponit rubrica dicti c. Demum c. Dudum. 20. eod. ubi habetur, quod si conjuges se ad invicem absolverunt, continentiam promittendo, & uterque, vel alter eorum religionem proficetur, alter alterum repetere non potest.

2831 Ex his juribus deducitur, 1. inter conditiones, ut unus conjugum, post matrimonium consummatum; licitè transeat ad Religionem, ac in ea validè profiteatur. 1. requiri consensum alterius conjugis; secus etiam professum, repeti posse à remanente, ut constat ex dict. c. præterea in num. 2828. & talem professum (cum ejus professio irrita sit, nec in alterius præjudicium à Deo recipiatur) posse, etiam autoritate propriâ, ad seculum redire, saltem ubi constat, quod sine alterius consensu professus sit, & superior illi reditum in-

dulgere recusat. Et ideo, qui facit professionem in vitâ Uxore, & deinde cogitur ad illam redire, mortuâ Uxore non tenetur ingredi Monasterium ex c. Quidam intravit. 3. h. t. ibi: ratione voti ad Monasterium non tenetur redire. V. Sanchez lib. 7. Matrim. D. 34. à n. 10. quod verum est, etiam si post reditum ex Monasterio ad Uxorem, hæc memoria. Nam votum Religionis, seu religiosæ professionis, Uxore invitâ emissum, omnino est irritum, & nullum, & nullam obligandi vim fortitur, ut per Sanchez dict. lib. 7. D. 34. n. 10. Quia votum, semel irritatum, amplius non assumit vires, ut per Navarr. in man. cap. 12. num. 66. Petr. de Ledefina in Summ. tom. 2. tract. 10. cap. 7. dub. 2. circa primam conclusionem dict. 4. Azor part. 1. cap. 17. q. 4. & q. 11. Sayr. in clayi Regia lib. 5. cap. 8. num. 7. plures Doctores refert Sanchez in præcepta Decal. tom. 1. lib. 4. cap. 26. num. 4.

Not. præterea, conjugatum, consummato matrimonio, de sui conjugis licentiâ (etiam prætermisâ Episcopi licentiâ) quantum est ex hoc c. licitè, ac validè in Religione profiteri; per c. si vir 23. 27. q. 2. junctâ gloss. V. Conscientia; & sequitur ex c. 1. h. t. ubi habetur, quod Vir, ignorante Episcopo, sed cum licentiâ Uxoris professus, per Episcopum possit ad thorum Uxoris revocari; si Uxor non transeat ad religionem, aut promittat continentiam perpetuam; ergo si hoc etiam Uxor præstet, valebit ejus professio, etiam ignorante, consequenter non consentiente Episcopo facta.

§. I.

An Conjugatus validè profiteatur Religionem cum sola licentiâ alterius?

2832 Duo, cum sola licentiâ alterius; atq; adeo, esto alter nec edat votum perpetuæ continentiæ, nec Religionem ingrediatur? Requiritur etiam alterutrum, ut licitè profiteatur, deduci potest ex juribus supra relatis à n. 2827. Sed quæstio est, an, præter alterius licentiâ, saltem alterutrum, ad valorem professionis, cum alterius licentiâ factæ id requiratur? loquor autem de alterius licentiâ, seu consensu liberè dato, & concessio, ut alter

alter in Religione professionem edat; quoposito, *u.* professionem sic factam esse validam, esto remanens in seculo nec perpetuam continentiam voveat, nec Monasterium, vel Religionem ingrediatur, ratio hujus est, quia nullo jure irritatur talis professio cum licentia alterius conjugis facta, tamen si dans licentiam nec perpetuam continentiam voveat, nec Religionem ingrediatur.

2833 Ratio etiam desumi potest ex ipsa juris dispositione. 1. ex c. *Agathosa*. 21. 27. q. 2. ubi resolvitur, quod, si dicta Mulier Agathosa marito suo licentiam dedit edendi professionem religiosam, ipsa vero se mutare promisit, Vir debeat in Monasterio remanere; & ipsa compelli, ut, quod promisit, impleat; ex hac autem resolutione sequitur, professionem mariti validam fuisse, cum consensu Uxoris factam, esto hæc nec votum castitatis emisit, nec religionem, seu conversionem suscepit; nam promissio futuræ conversionis non est conversio. 2. c. *Ex parte*, ubi Vir in infirmitate, de consensu Uxoris facto continentiam Monachalem habitum assumens (esto nunquam intraverit Monasterium) indepra valetudine, retinens Uxorem, ac eam mortua ducens aliam, jubetur hac dimissa, transire ad Monasterium. Valuit igitur cum Uxoris licentia emissum votum illud cum assumptione habitus monachalis in vim legitimæ professionis (aliàs enim secundum matrimonium non fuisset irritum, nec sub censura compelli potuisset ad Monasterium) & tamen Uxor nec continentiam vovit, nec Religionem intravit.

2834 Dices: in pluribus locis hujus tituli habetur, quod unus conjugum, post matrimonium consummatum, non possit religionem ingredi, & in ea professionem emittere, nisi alter conjunx det licentiam; & tunc si hic sit senex, & extra incontinentiæ periculum, secundum Episcopi judicium versetur, in seculo permanere permittitur: dummodo in facie Ecclesiæ, videlicet coram Episcopo, & testibus perpetuam continentiam voveat: Sin autem conjunx remanens sit juvenis, aut non extra incontinentiæ periculum, versari videatur, etiam ipse Religionem ingredi debet prout aperte colligitur ex juribus relatis supr. à nura.

2827. *u.* ex his rectè sequi, nullum conjugem posse licet, etiam consentiente altero, Religionem ingredi, ac profiteri, nisi remanens vel emitat votum continentiam; & Religionem ingrediatur, quando est periculum, vel suspicio incontinentiæ; vel saltem edat votum continentiam; si jam sit senex, & extra suspicionem incontinentiæ: vel demum ambo convertantur, & Religionem ingrediatur; sic jura superius allata: Ceterum esto dicant, sine dictis conditionibus non posse fieri professionem ab altero illud tamen non posse non importat dispositionem annullativam actus, ut constat ex dict. sed præcisè prohibitivam.

Not. præterea, ut professio unius è conjugatis licet fiat, requirit, quod alter, remanens in seculo, emitat, vel saltem promittat emittere votum continentiam perpetuam, vel ambo convertantur; ubi tamen nota, non requiri determinatè utriusque ingressum ad Monasterium; sed si Uxor remanens in seculo sit senex & sterilis (ratione ætatis, non natura ut ait gloss. in c. *Cum sit*. V. *sterilis*) sufficere, quod emitat votum continentiam perpetuam, licet remaneat in seculo, modò absit suspicio de incontinentia, ut habetur c. *cum sis*, ibi: *verum si ita Uxor senex est, & sterilis, quod sine suspitione possit esse in seculo*, & cit. c. *Uxoratus*; ibi: *si autem talis, quæ suspitione non careat*; & in cit. c. *Ad Apostolicam*; ibi: *nisi forte sit ejus ætatis, ut sine suspitione valeat in seculo remanere*. Et in c. *significavit* 18. h. t. ibi: *si est ita & est talis ætatis, de qua suspicio haberi non possit*; ergo. ujuscuque ætatis sit conjunx remanens in seculo, si tamen de eo sit suspicio incontinentiæ, non sufficit, quod votum perpetuum continentiam ediderit; quia Canones periculo incontinentiæ consulere voluerunt.

Si tamen Uxor, præsertim Juvenis, quæ Viro dedit licentiam proficendi religionem, esset suspecta de periculo incontinentiæ, ut posset vir ejus, etiam cum ipsius licentia licet profiteri eam etiam cum voto perpetuæ castitatis remanente in seculo, sed simul opus foret, quod & ipsa intraret Monasterium; collat ex c. *cum sis* de quo supra & c. *Uxoratus*, ibi: *neque sufficit uxorem licentiam dare, nisi integra opinio existat, ita, ut*
nulla

nulla sit suspicio, illam ad secunda vota, vel alias nuptias transuram, vel incontinenter videturam; cum enim illa in propria domo, cum filiis suis, & familia, poterit permanere, si publicè in Ecclesia votum continentia edat. Sin autem talis fuerit, ut incontinentia suspicione non careat, tum à seculari hominum conversatione remota, in loco religioso, ubi DEO seruiat, edito voto continentia, perpetuò commoretur, & c. ad Apostolicam, relato in præmissis.

2837 Ex hoc nascitur quæstio, an, quando ad licitam Viri professionem non sufficit licentia Uxoris, & emissum ab hac votum perpetuæ continentia; sed etiam, quod ingrediatur Monasterium, prout hoc exigitur, ubi est suspicio de periculo incontinentia, si remaneret in seculo; an inquam, hoc intelligatur de ingressu Religionis per professionem? an de solo ingressu per commorationem in Monasterio, citra obligationem seu amplexum ipsius status religiosi?

2838 Ad hanc quæstionem sic respondet Pirhing b. t. n. 5. §. not. 2. ad licitam professionem conjugati non satis est, si alter conjux sit adhuc juvenis, & religionem ingrediatur, ut ibi inclusus à vagationibus arceatur: sed requiritur, ut etiam professionem emittat, ut colligitur ex c. Uxoratus 8. ibi: *Et in loco religioso, ubi DEO seruiat, perpetuò commoretur, h. t.* Nam, si ingrederetur solum ad vitandas suasionem vagandi, includeretur in Monasterio velut in carcere: non autem intraret, ut DEO seruiat.

Idem, ait, clarius haberi, ex c. cum sis, 4. h. t. ibi: *nisi uterque ad Religionem migraverit, h. t. Et ex c. i. eod. ibi: nisi Uxor ad Religionem transferit;* non autem transit, si non profiteatur, & ex c. Agathosa 21. in fine, ibi: postquam copulatione Conjugii Viri, atque mulieris, unum corpus efficitur, non potest ex parte converti, & ex parte in seculo remanere: at non dicitur converti, sed in seculo manere, si non profiteatur. Abb. in cit. c. Uxoratus, n. 3. & in c. Accedens 17. n. 2. h. t. ubi ait, in illo cap. narrari factum, non statui jus, Sanchez cit. D. 32. n. 4.

2839 Sed his non obstantibus, magis placet sententia P. Henrici Wagnereck, in c. Uxoratus 8. h. t. qui in Exegesi ad ea verba

Tom. III.

in religioso loco commoretur, quæ habentur in eo c. à nobis relato superius notat, dubium esse, an, cum jubetur conjux, quæ viro licentiam dedit Religionem ingrediendi, sed juvenis aut suspecta teneatur ita in loco religioso commorari, ut Religionem profiteatur, vel, ut ibi maneat custodia causa, ad vitanda incontinentia pericula subjungit: *mibi placet, non teneri ad proficendum, nisi emisit votum Religionis, sed solum ad manendum in Monasterio custodia causa, ut sentit Innoc. c. i. V. servare & c. significavit inf. Archid. c. qui uxorem 33. q. 5. n. 2. Palacius 4. D. 27. d. 2. qui addit reclusionem duraturam, quo usque sit senex, & cesset incontinentia suspicio. Ratio fundamentalis est; quia contra propriam voluntatem nemo cogi debet ad professionem religiosam. c. Integram. 32. q. 2. Si qui autem Canones videntur imperare ipsam professionem, debent & possunt ita explicari, ut necessitatem professionis religiosæ non inducant, quidquid in contrarium doceant aut distinguant alii cum Sanchez l. 7. Matr. D. 32. à n. 27.*

Nec aliud evincunt rationes in contrarium allatæ à n. 2838. ad r. ex c. Uxoratus & ea verba: *in religioso loco commoretur, ut DEO seruiat,* sufficienter verificari subtractione occasionem vagandi; quia ibi non requiritur actuale servitium divinum (aliàs, si etiam professa hoc omitteret) professio alterius non valeret; sed solum intelligitur major occasio ad DEO servendum, quam esset manendo in seculo; quod utique habetur commorando in loco religioso præcisè occasionibus externis vanitatum, de quibus periclitari suspecta est.

Ad alterum ex c. cum sis, & similibus & ea verba: *ad Religionem migrare, vel transire, aut converti,* non importare determinatè actum professionis in Religione, vel obligationem ad illam; & rectè intelligi de transitu ad Religionem, hoc est Religiosum claustrum, seu locum, vel in eo etiam proficendo vitam regularem; vel solum commorando inter Regulares, ut præcisè seculi vanitatibus divino quis obsequio commodius seruiat, & à periculis peccatorum remotior sit; nam & hæc vera conversio, cum à periculis, & vanitate homo se segregat, ac recipit in locum illis non expositum.

Nnnn

Præter

2841

Præter dicta *not.* 1. esto non requiratur Episcopi licentia, ut unus conjugum cum alterius licentia *valide* profiteatur in Religione, ut diximus superius, requiri tamen, ut *licite* profiteatur, propter præceptum Ecclesiæ; 2. nerevocari possit ex Monasterio, sicut revocari potest, quando conjunx, qui dedit licentiam, manet in seculo sine voto continentia, de quo V. Sanchez *l. 7. D. 32. a. n. 2.* nam, si professus esset, altero remanente in seculo, priusquam iste votum continentia emisit, etiam sine licentia Episcopi revocari poterit; quia jus non permittit, unum esse in Religione, alterum absque voto alterius in seculo, de quo V. Wagnereck ad c. *Præterea* *l. h. t. à S. Not. 2.*

2842

Not. 2. Etsi quidam velint, quando conjunx manens in seculo votum castitatis emittit, sed juvenis est, aut de incontinentia suspectus, posse professum revocari, ut *juxta h. t. sentit gl. in c. significavit. infr. & seq. Host. in sum. h. t. n. 8.* item in c. *significavit. n. 2.* ac Joan. Andr. *ibid. n. ult.* quia manens in seculo non præstitit, quod de jure requiritur (deberet enim, si juvenis est, & in periculo incontinentia, non solum vivere castitatem, sed Religionem intrare. c. *Cum sis c. Uxoratus. c. Cum ad Apostolicam*) verius tamen esse, (quod cum multis aliis tenet Sanchez *cit. n. 9.*) quod conjunx, quantumvis juvenis, manens in seculo, si non solum alteri sponte concedat licentiam profitendi, sed etiam viveat castitatem, cessit jure suo, & licet dicti Canones requirant in juvene ingressum quoque Religionis, non tamen ideo concedunt facultatem alterum ex Monasterio revocandi, si id non fiat; neque pugnat cum hoc titulo; nam iste solum eo casu revocationem concedit quando conjunx alter Religionem non intravit, aut votum perpetua castitatis non emisit, alii vero Canones de revocatione nihil disponunt.

2843

Not. 3. in quaestione, an, quando conjunx, qui dedit alteri licentiam profitendi religionem, manet in seculo, & nec continentiam vovit, professus ad hanc possit revocari? probabilior videri sententiam, quæ distinguit, & docet, si uxor conscia sit, ad quid de jure teneatur post datam licentiam, non esse locum huic revocationi, secus, si illius

sit ignara. Quia, si habitâ hac notitiâ, nihilominus dat licentiam, censetur eo ipso vovere, & ad id se obligare, quod ad irrevocabilem viri ingressum requiri novit; Secus est, si hujus juris sit ignara; videtur enim famina per ignorantiam excusari; secus est de viro, quia ignorantia facti, non juris excusat, ut habet reg. juris in 6. sed idem dicerem de viro valde rudi, aut talis notitiâ parum capaci, ita Sanchez *cit. n. 14.*

Not. 4. professum in casu, quo revocatur ad alterum in casibus, ubi hoc fieri debet juxta præmissa, teneri quidem alteri petenti reddere debitum; quia per hoc illi jus suum sublatum non est, nec ulius ejus ullo voto, vel præcepto interdictus, si continentiam non vovit; non tamen posse petere, quia quoad usum sui juris voto solemniter continentia in professione, facto sibi, non alteri præjudicavit; quia tamen per illum reditum non tollitur vinculum religiose professionis, ut recte notat Sanchez *cit. n. 5.* contra Palacium, & Vegam: Uxore mortuâ tenebitur reverti ad suam Religionem, quod etiam videtur dicendum, si Uxor ipsa sub hoc eederet continentia votum, vel profiteretur Religionem.

Not. 5. si unus conjugum cum alterius consensu animum probationis in Monasterio ingressus, & necdum finito, nec probatione factâ revertatur ad seculum, eum teneri redire ad alterum, qui remansit in seculo, esto is votum continentia emisisset, tum quia in hoc casu votum illud censetur emissum dependenter a professione secutura, tum qui alteri non profitemi præjudicare nec debuit, nec potuit, si professio non sequeretur.

§. 2.

An unus Conjugum, altero invito religionem professus, teneatur ad perpetuam continentiam.

Quæstio procedit de professione post matrimonium consummatum, factâ, ignorante, vel invito altero, atque adeo sine licentia illius. Talem porro professionem esse irritam, ac nullam, constat ex dictis, & habetur 33. q. 5. c. *Qua* in 6. juncta gloss. in c. *Placet. 12. h. t. H.* usquequaque non tenuerit, quaestio tamen est, an, licet illud votum solennis continentia